

Szántó György: [A tánckar]. Szántó *Le cirque* című albumának egy darabja Budapest, [1925.]

Édes Anna

KOSZTOLÁNYI DEZSŐ

Fölcsípett egy cukrászlányt. Nem is tetszett neki, de elvitte abba a csendes, polgári szállodába, ahol átutazó vendégeknek szívesen adnak szállást. A cukrászlány után jött egy próbakisasszony, később valami állítólagos színövendék. Ezzel kocsikban találkozott.

[...] Vacsorára alig ment haza: Elekessel együtt a *Club de Parisiens*-ben üttötte föl tanyáját, ahol törzsasztalt kapott.

Ezt az újonnan alapított bárt az akkori viszonyokhoz képest fényűzően rendezték be mindenféle tükrökkel, csillárokkal, aranyfüstös gipszoszlopokkal. Állandóan üvöltözött itt a *jazz-band*. A *jazz-band*nek megvan az a föltétlen előnye, hogy mellette nemcsak gondolkozni nem lehet, hanem még érezni sem. Annak az előkelő közönségnek, mely ezt a klubot látogatta, erre volt szüksége. Külföldi lánckereskedők jártak ide, meggazdagodott hadseregszállítók, antant-tisztek s jobb éjjeli nők, vidám kis hadiözvegyek,

a hősök egykori hitvesei, akik a gazdasági viszonyokra való tekintettel itt keresték az utókor háláját. Ezek örömmel hallgatták a néger zenekart, mely a vadállatok ordítását és a háborús csömör öklendezését utánozva túllármázott mindent, a bennük háborgó kétségbeesést és undort is. Kissé elhülyültek tőle, aztán táncoltak. [...]

(Budapest, 1926. 159–160.)

Színház – Démonok

Hajó Sándor¹² komédiája

AMBRUS ZOLTÁN¹³

Démonok... – azt akarja-e mondani ez a cím, amit a cinikus francia mondás így fejez ki: „Mindenkinek ott rejteget a szívében egy szunnyadó disznót?” Hogy tisztára körülmények kérdése, nem válik-e démonná az a nő is, akiről akármit elhiszünk, csak ezt nem..., mert „alkalom teszi a tolvajt”? A „komédia”-nak van egy jelenete, mely arra vall, hogy a cím, igenis, erre céloz. Amikor a két nő-alak, egy *tour de main*¹⁴ után, kivetkőzik az alaptermeszetéből, és míg az orvoskisasszony kokottosdit kezd játszani, az erkölcsi züllöttségben meglehetősen mélyre süllyedt kis démonka kijelenti, hogy ő ezentúl tisztességes lesz, mert csak így tetszhetik annak, akit legújabban szeret. De ez csak egy jelenet és másutt már másról hallunk. Port kell hinteni a világ szemébe!... Feltűnni és előkelőnek, érdekesnek, elbájolóknak, kivételesnek látszani! – ez a boldogulás titka – pedig ez nem szépség vagy lelki érdekesség, hanem csak akarat dolga, önápolás és ön-adminisztráció kérdése.

[...]

¹² Drámaíró, fordító, dramaturg (1876–1944?). 1907-ben ő dramatiszta Oscar Wilde *Dorian Gray* című regényét.

¹³ Író, műfordító, kritikus, 1917–1921 közt a Nemzeti Színház igazgatója (1861–1932). A nőket érintő kérdések sokaságáról írt, főleg *A Hét*, majd a *Nyugat* hasábjain.

¹⁴ Azaz: „mesterfogás”.